

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ

“КЕЛИШИЛГАН”

Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги

“ ” 2020 й.

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

Тошкент тиббиёт
академияси ректори

Д.Н. Гўлчиев

” 2020 й.

5510700 – Олий хамширалик иши бакалаврият таълим йўналиши
негизидаги

5A510701 – Олий хамширалик иши

магистратура мутахассисликларига кирувчилар учун махсус
(ихтисослик) фанларидан

ДАСТУР

Тошкент – 2020 йил

Аннотация

Дастур 5А510701 – Олий хамширалик иши магистратура мутахассислигига кирувчилар учун 5510700 – Олий хамширалик иши бакалавриат таълим йўналиши 2016/2017 ўқув йилида тасдиқланган ўқув режасидаги асосий фанлар асосида тузилган.

Тузувчилар:

ОМХ факультети декани, т.ф.н.

Эралиев У.Э.

ЛОР ва стоматология кафедраси профессори, т.ф.д.

Бакиева Ш.Х.

Дастур ТТА Кенгашининг 2020 йил 19 июндаги 17- сонли Кенгаш йигилишида муҳокама қилинган ва тасдиқлашга тавсия этилган

КИРИШ

5510700 – Олий хамширалик иши бакалавриат таълим йўналиши - соглиқни сақлашни тизимида тиббий фаолиятни ташкил этишда иштрок этиш; аҳоли орасида кенг тарқалган ўткир ва сурункали касалликлар бўйича барча турдаги ташхислаш чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва тадбиқ этиш; ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида таълим жараёнини ташкил этиш ва мутахассисликка доир тиббий фанларни талаб даражасида ўқитиш; тиббиёт соҳасида долзарб бўлган касалликлар ҳамда муоммолар бўйича замонавий маълумот, билимларгаларга эга бўлиш ва фаолияти давомида улар тўғрисидаги маълумотлар билан мунтазам танишиб бориш; аҳоли орасида кенг тарқалган касалликлар бўйича замонавий ташхислаш стандартларини мақсадга йўналтирилган ҳолда амалиётда қўллаш; аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишда унинг учун маъсул бўлган ташкилотлар билан ҳамкорликда мавжуд ресурслардан унумли фойдаланиш; соглиқни сақлаш тизимининг меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уларни самарали бошқаришда иштрок этиш; тиббиёт соҳасида долзарб бўлган муоммолар бўйича илмий-тадқиқот фаолиятини талаб даражасида олиб боришда иштрок этиш каби йўналишларни қамраб олади.

5510700 – Олий хамширалик иши бакалавриат таълим йўналиши
5A510701 – Олий хамширалик иши магистратура мутахассислигига кирувчилар талабалар учун таълим йўналиши ўқув режасига асосан тест саволлари шакллантирилган. Бу фанлар ўз негизида қамраб олинган маълумотлар куйида батафсил келтирилган.

ОЛИЙ ХАМШИРАЛИК ИШИ фани бўйича:

Ҳамширалик иши мақсади, вазифалари ва ҳамширалик иши босқичлари; тиббий этика, деонтологиянинг замонавий аспекти ва модуллари, саналогия ва валеология асослари, биоэтика шунингдек, тиббиёт ҳамшираси касб этикаси, ҳамширалик жараёнининг босқичлари бўйича назарий билимларни шакллантириши;

Жамоат саломатлиги ва соглиқни сақлашда ҳамширалик ишини бошқаришнинг аҳамияти, тиббий-санитария ёрдамни тўғри ташкил этиш асослари, инсонни инсонга, жамиятга, ташқи муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи этик ва ҳуқуқий меъёрлар, жамият саломатлигини шакллантирувчи асосий қонуниятлар ва омиллар, ижтимоий шароитлар, турмуш тарзи, ташқи муҳит омилари, аҳоли саломатлигини сақлаш бўйича маҳаллий бошқарув органлари ва олий маълумотли ҳамширанинг асосий вазифалари, мажбурият ва ҳуқуқлари, ҳамширалик ишининг назарий ҳамда илмий асослари бўйича назарий билимларни шакллантириши;

Тиббиёт муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш бўйича эпидемиологик ёндошишнинг хусусиятлари, касалликларнинг хавф омиларини, уларнинг

профилактикаси, аҳоли ўртасида юқумли касалликларнинг келиб чиқиши ва тарқалишининг умумий қонуниятлари, асосий қонуншунослик актлари, эпидемик жараёнининг ривожланиш механизми, шароит ва сабаблари, профилактик ва эпидемияга қарши чора тадбирларнинг тизими ва таркиби бўйича зарур бўлган билим ва кўникмаларга эга бўлиш учун асос яратиши;

Ҳамширалик ишини бошқарув - режалаштириш, ташкил этиш, мотивациялаш ва мувофиқлаштириш бўйича кўрсаткичларини таҳлил қилиш кўникмаларига эга бўлиши;

Терапияда ҳамширалик иши фанининг мақсад ва вазифалари, ички касалликларни келтириб чикувчи омиллар, симптомлари ва синдромлари, ҳамширалик жараёнининг даволашдаги ўрни, терапевтик беморларни парваришини ташкил этишда ҳамширалик жараёни асосида ҳамширалик касаллик тарихини юритиш қоидалари бўйича зарур бўлган билим ва кўникмаларга эга бўлиши;

Эндокринология, онкология, хирургия, асаб касалликларда, педиатрия ва неонатологияда ҳамширалик иши асослари, бундай касалликларнинг этиологияси, патогенези, асосий клиник белгилари, клиник ва лаборатор-инструментал текшириш усуллари бўйича зарур бўлган билим ва кўникмаларга эга бўлиши;

Ҳамширалик ишида акушерлик ва гинекологиянинг долзарб масалалари, аёл организмнинг ўзига хос хусусиятлари ва кузатиладиган ўзгаришлар, репродуктив саломатликни аниқлаш усуллари, ҳомиладорлик ва тугруқ фаолиятини тўғри олиб бориш, гинекологик касалликларнинг олдини олиш, контрацепция, репродуктив саломатлик асослари ва оилани режалаштириш тамойилларини тўлиқ ўрганиш учун асос яратиши ҳамда ривожлантириши;

Олий маълумотли ҳамшира фаолиятида кўп учрайдиган жарроҳлик касалликлари билан оғриган беморларни врачгача бўлган ёрдам кўрсатиш тамойилларини билиши, жарроҳлик амалиётини талаб қилувчи сурункали жарроҳлик касалликларининг белгиларини эрта ва тўғри аниқлаши, бирламчи жарроҳлик ёрдамни кўрсатиш, хирургияда ҳамширалик жараёни асосий босқичлари, ҳамширалик парвариши асосий тоифаларининг деонтологик асослари, операциядан олдин ва кейин беморни кузатиш асосий қоидалари, хирургик беморни парвариш қилиш бўйича кўникмаларни бажара олишга шароит ярата олиши.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Маматкулов Б. Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш. Илм Зиё, Тошкент-2013, 590 бет.
2. Маматкулов Б., Касимова Д.А. Соғлиқни сақлаш менежменти ва иқтисодиёти. Ворис Нашриёти, Тошкент 2015, 238 бет.
3. Маматкулов Б.М., Мирзабаева С.А, Адилова З.У. Илмий текшириш ишларини амалиётга қўллаш (Далилларга асосланган тиббиёт). Дарслик. Voris nashriyoti-Тошкент, 2015. -80 б.

4. Маматқулов Б.М., Нодиров Т.С. Соғлом турмуш тарзи. Ўқув кўлланма. Тошкент-2018. 265 б.
5. Маматқулов Б.М., Касимова Д.А., Тиббий ёрдам сифатини ошириш асослари. Ўқув кўлланма. Тошкент-2019. Ворис нашриёт, 208 б.
6. Theodore H. Tulchinsky, Elena A. Varavikova. The New Public Health. Second Edition. Academic press. USE-2011. 697p.
7. P.Kelly H.Crawford. Nursing leadership and management. NELSON. Canada -2013. 95p.
8. Маматқулов Б.М., Аvezова Г.С., Махсус фанларни ўқитиш услубиёти. Дарслик. Тошкент-2019. Наврўз нашриёти, 300 б.
9. Ахмедов М., Азимов Р., Муталова З., Гусейнов Ш. Цой Е. Bernd Rechel.– Системы здравоохранения: Узбекистан, время перемен. – 2014; 16(5): 1-168 с.;
10. Lemon/Лимон. Учебные материалы по сестринскому делу/Пакет учебных материалов для медсестер и акушерок. Всемирная организация здравоохранения, Европейское региональное бюро. Первое издание 1996, 12 глав;
11. Двойников С.И.. Менеджмент в сестринском деле. Ростов на Дону-2012
12. Модестов А.А.и др. Лидерство в сестринском деле. Учеб пособ. Ростов на Дону 2009.